

Utrecht, 24 februari 2009
Pythagoraslaan 101
Tel. 030-2589111

Afdeling : Kabinet CvdK
nummer : 2009KCK201380.

Onderwerp: **Beantwoording** Schriftelijke vragen ex art. 47 van het Reglement van Orde aan het College van Gedeputeerde Staten gesteld door W.J. Bos en D. Kilic, Partij van de Arbeid, betreffende de openstelling van de burgemeestersvacature te Lopik (d.d. 19 januari 2009)

Onderwerp: **Beantwoording** Schriftelijke vragen ex art. 47 van het RvO aan het College van GS, gesteld door W.J. Bos en D. Kilic, Partij van de Arbeid, betreffende de openstelling van de burgemeestersvacature te Lopik (d.d. 19 januari 2009)

Toelichting

In 2008 worden in een aantal gemeenten in het westen van de provincie z.g. Kwaliteitsmetingen gehouden. Dat betreft kwaliteitsmetingen in de gemeenten Oudewater, Montfoort, Woerden, Lopik en IJsselstein. Het doel van deze kwaliteitsmetingen is het functioneren van de eigen gemeente in beeld te brengen. Daarna bepaalt de gemeenteraad welke verbeterstrategie nodig is. Dat kan zijn: consolideren, investeren, samenwerken of fuseren. Dit om de kwaliteit van het gemeentelijk functioneren te versterken.

Dergelijke kwaliteitsmetingen zijn in het verleden ook in andere gemeenten gehouden, bijvoorbeeld in het Vecht- en Plassengebied en in de RSW-gemeenten.

Mochten er in gemeenten waar dergelijke kwaliteitsmetingen worden gehouden burgemeestersvacatures ontstaan, dan was het tot nu toe provinciaal beleid om een waarnemend burgemeester te benoemen in afwachting van de conclusies die werden verbonden aan een kwaliteitsmeting. Wij verwijzen o.a. naar de benoemingen van waarnemend burgemeesters in Abcoude, Loenen, Breukelen en Woudenberg.

Geheel in lijn met het voorgaande werd, na vertrek van burgemeester Schakel van Lopik, in deze gemeente in mei 2008 een waarnemend burgemeester benoemd. Vervolgens werd tot onze verrassing in november 2008 de vacature voor een nieuwe burgemeester van Lopik opengesteld.

In dat verband hebben wij de volgende vragen:

Inleiding

Zoals u bekend is de commissaris van de Koningin als zelfstandig orgaan belast met het benoemen van waarnemend burgemeesters in de provincie Utrecht. Dit is de reden dat de beantwoording van de vragen 3 tot en met 7 uit dien hoofde worden beantwoord. Aangezien de vragen 1 en 2 betrekking hebben op de bestuurskrachtmetingen worden deze vragen beantwoord door de portefeuillehouder bestuurlijke zaken, mevrouw M. Haak-Griffioen namens het college van GS.

1. Kunt u ons een overzicht bieden van de stand van zaken van de kwaliteitsmetingen in genoemde gemeenten: Woerden, Oudewater, Montfoort, Lopik en IJsselstein?

Antwoord: De kwaliteitsmetingen van Lopik, IJsselstein, Oudewater en Woerden zijn inmiddels afgerond. Oudewater heeft een extern bureau ingehuurd voor de uitvoering van een bestuurskrachtmeting, in de andere gemeenten is de Utrechtse methodiek van kwaliteitsmeting toegepast. De kwaliteitsmeting in Montfoort wordt naar verwachting in maart afgerond. In Lopik, Oudewater en IJsselstein zijn de kwaliteitsrapporten al in de raad behandeld. In Woerden staat de raadsbehandeling gepland op 26 februari 2009.

De rapporten van de kwaliteitsmetingen van Lopik, IJsselstein, Oudewater en Woerden zijn openbaar en kunnen op verzoek aan u worden toegestuurd. Ze zijn ook te vinden op de websites van de betreffende gemeenten.

Het is aan gemeenten overeenkomstig de aanbevelingen uit de verschillende metingen te bepalen hoe de bestuurskracht eventueel kan worden versterkt.

2. Wanneer krijgen de Provinciale Staten inzicht in deze resultaten en wanneer worden deze voorgelegd aan de cie. Bestuur, Europa en Middelen?

Antwoord: Zodra alle metingen zijn afgerond, worden provinciale staten geïnformeerd over de uitkomsten. Wanneer de meting in Montfoort volgens planning begin maart wordt afgerond, kunnen wij de resultaten van de kwaliteitsmetingen en bestuurskrachtmeting toezenden aan provinciale staten, waarbij behandeling door de commissie BEM mogelijk is op 6 april 2009 en behandeling in provinciale staten op 20 april 2009.

Omdat de kwaliteitsmetingen in opdracht van de gemeenten worden uitgevoerd, is het in eerste instantie aan hen om te bepalen welke vervolgacties volgen uit de kwaliteitsmeting. Vanzelfsprekend volgt de provincie de voortgang van de verbetering van de bestuurskracht.

De volgende vragen worden beantwoord door de commissaris van de Koningin als zelfstandig orgaan.

3. Waarom bent u afgeweken van het bestaande beleid om tijdens een kwaliteitsmeting een burgemeestersvacature open te stellen. Daar voor was immers geen enkele noodzaak omdat er in mei 2008 een waarnemer in Lopik is benoemd?

Antwoord: Een kwaliteitsmeting is nadrukkelijk geen aanleiding om niet te voorzien in een burgemeestersvacature. Dat was geen beleid en is geen beleid. Een kwaliteitsmeting is niet per definitie een middel dat wordt ingezet als mogelijke opmaat voor een ARHI-procedure. Ook gemeenten waarvan duidelijk is dat zij de komende periode zelfstandig zullen blijven, passen het middel van de kwaliteitsmeting toe. Ook het provinciebestuur heeft aangekondigd een kwaliteitsmeting te zullen laten uitvoeren.

Het beleid inzake de benoeming van waarnemend burgemeesters is onveranderd en consistent. Bovendien is deze in lijn met de brief van de minister van BZK aan de Tweede Kamer d.d. 27 mei 2008. In deze brief geeft de minister aan onder welke voorwaarden commissarissen van de Koningin kunnen overgaan tot het benoemen van waarnemend burgemeesters. Waarnemend burgemeesters worden benoemd wanneer:

- een vacature dient te worden vervuld. Deze procedure duurt doorgaans 9 maanden tot een jaar. Het is ongewenst dat één van de drie gemeentewettelijke organen binnen het gemeentelijk bestuur gedurende een langere periode onvervuld is;
- een burgemeester in verband met ziekte zijn taken als burgemeester langere tijd niet kan vervullen;
- een ARHI-procedure is gestart dan wel dat het aannemelijk is dat deze op korte termijn wordt gestart;

4. Bent u met ons van mening dat door een burgemeestersbenoeming in Lopik bepaalde bestuurlijke oplossingen voor het gebied als geheel kunnen worden geblokkeerd?

Antwoord: Uit uw vraag maak ik op dat u op een eventuele ARHI-procedure en uiteindelijk herindeling doelt in de Zuidwesthoek van Utrecht. Vooralsnog speelt dit niet. Zoals u bekend hebben gedeputeerde staten van Utrecht in het coalitieakkoord afspraken gemaakt over herindelingen bij gemeenten. Een gemeentelijke herindeling is alleen dan aan de orde wanneer er gebrek aan kwaliteit is in het gemeentelijk functioneren en investeringen en samenwerking geen duurzame oplossing bieden. Met betrekking tot nieuw op te starten herindelingen geldt dat deze in voorbereiding worden genomen, wanneer een bestuurskrachtmeting in een gemeente aantoont dat een herindeling noodzakelijk is. Dit is inhoudelijk leidend voor een eventueel besluit een ARHI-procedure te starten. Of een burgemeester al dan niet waarnemend is, heeft geen invloed op dit besluit. De benoeming van een burgemeester in Lopik vormt expliciet geen beletsel een eventuele ARHI-procedure in gang te zetten. Derhalve wordt een bestuurlijke oplossing niet geblokkeerd.

5. Gesteld dat na de uitkomsten van de kwaliteitsmetingen een aantal gemeenten waaronder Lopik besluiten tot een fusie:
- Wat heeft dat voor betekenis in termen van eventuele afvloeiingskosten van een burgemeester die niet terugkomt?
  - Wie draait voor deze kosten op?

Antwoord: Hoewel het voorbarig lijkt op een fusie van Lopik met andere gemeenten vooruit te lopen, zijn de regels in dezen helder. Deze regels heeft de minister van BZK vastgelegd in regelgeving en circulaire. De afvloeiingskosten bij herindelingen komen ex art. 46 Rechtspositie burgemeesters ten laste van het Rijk.

6. Heeft u het voornemen om in gemeenten waar thans waarnemend-burgemeesters functioneren, zoals bijvoorbeeld Abcoude, Loenen, Breukelen, Woudenberg, etc. de vacature voor burgemeester op korte termijn open te stellen?

Antwoord: Abcoude, Loenen, Breukelen en Woudenberg zijn betrokken bij een herindelingsproces. Zoals eerder aangegeven wordt in geval van een ARHI-procedure conform staand beleid geen vacature voor een burgemeester opengesteld.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,

Secretaris,